

Analyse belastingtarieven Limburgse gemeenten 2019:

Limburgse opcentiemen stijgen boven Vlaams gemiddelde

Forse verhoging zet Maaseik aan kop tarievenlijstjes

Tongeren twijfelt: verhoging opcentiemen, lagere personenbelasting

Pelt geeft meteen blijk van fiscaal gunstige initiatieven

Ook Kinrooi schaft drijfkrachtbelasting af

De Limburgse gemeenten geven aan het begin van de legislatuur weinig blijk van een vernieuwende visie op bedrijfsbelastingen. Slechts enkelen laten een wijziging optekenen in de drie voornaamste tarieven, zo blijkt uit de analyse van de gemeentelijke belastingtarieven voor 2019 door VKW Limburg en de Contactgroep Limburgse Industrieregio's (CLI). Vier gemeenten voeren een of meerdere tariefwijzigingen door.

In de overige 38 gemeenten blijven de belastingtarieven behouden. Opvallend: de voorkeur bij een belastingverlaging gaat vooral uit naar de aanvullende personenbelasting. Dat is zo voor Pelt (- 1% t.o.v. Neerpelt, status quo t.o.v. Overpelt) en Tongeren (- 0.6%). Enige valse noot is Maaseik, met een stijging van 0.5%. Belastingverhogingen gebeuren vooral via de opcentiemen, zoals bij Tongeren (+113) en alweer Maaseik (+83). Tongeren bevestigt deze trend dus met tegelijk een verhoging van de opcentiemen en verlaging van de personenbelasting. Dit is geen goed signaal naar bedrijven, waar de impact van de opcentiemen zwaarder doorweegt.

Wel positief: heel geleidelijk aan verdwijnt de belasting op drijfkracht van motoren. Dit jaar schaft Kinrooi deze af. Andere gemeenten uiten de intentie om actief te werken aan een meer eerlijke verdeling die de inkomsten van deze archaïsche belasting compenseert. Valse noot is Maasmechelen, dat het tarief voor het vierde jaar op rij verhoogt.

Aan de opcentiemen op de onroerende voorheffing werd enkel in Maaseik en Tongeren gesleuteld, met een stijging van respectievelijk 83 en 113 opcentiemen. Dit verklaart meteen waarom het Limburgse gemiddelde stijgt van 871 naar 879. Wat betekent dat het Vlaamse gemiddelde van 877 (cijfer 2018), dat jarenlang hoger lag dan dat van onze provincie, overschreden wordt.

Anderzijds kiest Tongeren wel voor een daling van de aanvullende personenbelasting van 0.6%. Met de daling van 7% naar 6% voor het vroegere Neerpelt, weet kersverse gemeente Pelt zichzelf tweemaal in de top van fiscaal meest gunstige gemeenten te plaatsen. Maaseik toont zich hier als de vreemde eend in de bijt, met een stijging van 0.5% tot 8.5%. Het gemiddelde neemt een kleine sprong van 7.48% naar 7.52%, te wijten aan de verdeling over een lager aantal gemeenten (42 t.o.v. 44 in 2018). Ook hier tornt Limburg ruim boven Vlaanderen uit, dat in 2018 een gemiddelde van 7.21% liet optekenen.

VKW Limburg stelt al jaren de problematiek van de **belasting drijfkracht op motoren** aan de kaak. Niet alleen is de belasting archaïsch en schrikt het potentiële nieuwe productiebedrijven af, de inning ervan vergt heel wat administratieve rompslomp. Kinrooi heeft dit begrepen en schaft deze belasting in 2019 effectief af. Andere gemeenten, waaronder Heusden-Zolder, Maaseik en Pelt gaven te kennen dat ze, samen met de bedrijven, willen nadenken over een afschaffing, mits een eerlijkere heffing die de inkomsten compenseert. Enkel Maasmechelen blijft de andere kant uitkijken, en verhoogt de belasting ten gevolge van een jaarlijkse indexatie al voor het vierde jaar op rij.

Tine Thijsen, manager lokale werking VKW Limburg: *“Dat de Limburgse gemeentebesturen grotendeels opteren voor een status quo in de belastingtarieven bij de start van de nieuwe legislatuur, is een positieve evolutie. Toch maken we enkele kanttekeningen. De voorbije legislaturen tekenden we de sterkste stijgingen in de tarieven ook slechts op in het tweede jaar. Het blijft dus afwachten of de bedrijven de rekening niet in 2020 gepresenteerd krijgen. Anderzijds kiezen de gemeenten liever voor een daling van de personenbelasting dan van de opcentiemen. Hierdoor betalen vooral de bedrijven het gelag. Bovendien tekenden we gedurende de vorige legislatuur wel een daling op bij de personenbelasting, maar niet bij de gemiddelde opcentiemen, ondanks een aanzienlijke stijging in de eerste jaren. Ook in 2019 blijven we hameren op een afschaffing van de drijfkrachtbelasting. We stellen ons hardop de vraag of het sop de kool waard is. De intensieve, tijdrovende administratieve afwikkeling van deze belasting staat vaak niet in verhouding tot de opbrengsten ervan. In de gemeenten waar de inkomsten wel aanzienlijk zijn, gaan we graag de dialoog aan om na te denken over een alternatieve heffing die een eerlijke verdeling nastreeft.”*

Een gemeente die zich wil onderscheiden met een ondernemersvriendelijke bedrijfsfiscaliteit, heeft echter meer opties dan het verlagen van de belastingtarieven. De afgelopen legislatuur doken er in enkele gemeenten **fiscale vrijstellingen of premies** op, die werden ingericht om ondernemerschap en bedrijvigheid te stimuleren en extra werkgelegenheid aan te moedigen. Hierrond blijft het vooralsnog behoorlijk stil. Enkel Lanaken gaf te kennen de eerder al ingevoerde stimulansen verder te zetten.

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder van VKW Limburg: *“Laat dit een oproep zijn aan de 42 Limburgse gemeenten om ook oog te hebben voor deze vrijstellingen of premies. Als gemeente geef je zo immers niet alleen een blijk van appreciatie aan de bestaande bedrijven, maar ontvang je ook potentiële investeerders langs de grote poort. Een recente studie die VKW Limburg en UNIZO Limburg samen organiseerden bij 489 bedrijven riep niet toevallig Lanaken nog uit tot meest ondernemersvriendelijke gemeente. Actief inzetten op een ondernemersvriendelijk bedrijfsklimaat werpt zijn vruchten af. Daarnaast maken we de gemeenten er ook op attent dat bedrijven de gemeentelijke dienstverlening die ze in return van hun belastingbijdrage verkrijgen, grondig evalueren. De geïnde belastingen moeten doordacht aangewend worden, om de bedrijven zo optimaal mogelijk te ondersteunen.”*

Bijgevoegd: uitgebreide analyse

Meer info:

Tine Thijsen
manager lokale werking VKW Limburg
tine.thijsen@vkwlimburg.be
011 24 94 23
0472-24 04 24

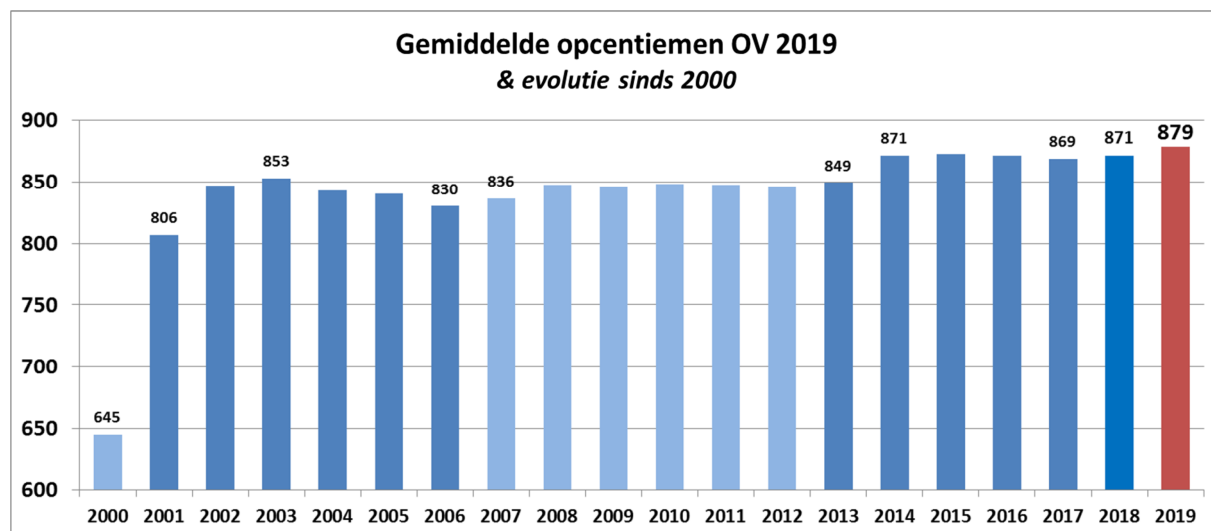
ANALYSE

Belastingtarieven Limburgse gemeenten 2019

Opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV)

Het ongewogen **gemiddeld tarief** van de opcentiemen op de **onroerende voorheffing** van de Limburgse gemeenten voor het jaar 2019 bedraagt **879 opcentiemen**, een **stijging van 8 opcentiemen** ten opzichte van 2018. Maaseik en Tongeren spelen hierin een prominente rol, met een stijging van respectievelijk 83 en zelfs 113 opcentiemen. **Dit nieuwe recordtarief overschrijdt daarmee het Vlaamse gemiddelde van 877 (cijfer 2018), dat jarenlang hoger lag dan dat van onze provincie.**

Nadat Bree en Dilsen-Stokkem in 2018 hun opcentiemen nog verlaagden, kunnen we in het eerste jaar van de nieuwe legislatuur dus enkel een verhoging constateren.

Net zoals aan het begin van de vorige legislaturen, stijgt het gemiddelde van de opcentiemen op de onroerende voorheffing dus ook in 2019. Wat echter wel merkkelijk verschillend is van de vorige bestuursperiodes, is het feit dat het gemiddelde aan het einde van de laatste legislatuur niet meer daalde ten opzichte van de eerste jaren, die een aanzienlijke stijging teweegbrachten. In 2019 starten de gemeenten dus aan een merkkelijk hoger tarief dan aan de start van de vorige legislatuur.

Wanneer we de cijfers van 2013 en 2019 vergelijken, zien we immers dat de gemiddelde opcentiemen **stegen met 30 opcentiemen van 849 naar 879**. **Nadat 13 gemeenten de afgelopen bestuursperiode de opcentiemen verhoogden** (Beringen, Bocholt, Bree, Genk, Halen, Ham, Hamont-Achel, Hasselt, Kinrooi, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Opglabbeek en Tessenderlo) en slechts 3 gemeenten (Borgloon, Dilsen-Stokkem en Zutendaal) een verlaging invoerden, start de nieuwe legislatuur dus ook meteen met een stijging van het Limburgse gemiddelde met 8 opcentiemen.

Spreiding opcentiemen Limburgse gemeenten 2019

600-699	As, Hamont-Achel en Hechtel-Eksel
700-799	Herk-de-Stad, Herstappe, Lanaken, Pelt en Zutendaal
800-899	Alken, Diepenbeek, Dilsen-Stokkem, Genk, Ham, Heusden-Zolder, Kinrooi, Leopoldsburg, Lommel, Lummen, Oudsbergen , Riemst, Tessenderlo, Wellen en Zonhoven
900-999	Beringen, Bilzen, Bree, Bocholt, Halen, Hasselt, Hoeselt, Houthalen-Helchteren, Nieuwerkerken, Peer, Sint-Truiden, Tongeren en Voeren
1000-1099	Borgloon, Gingelom, Heers, Kortesseem en Maasmechelen
1100-1199	Maaseik

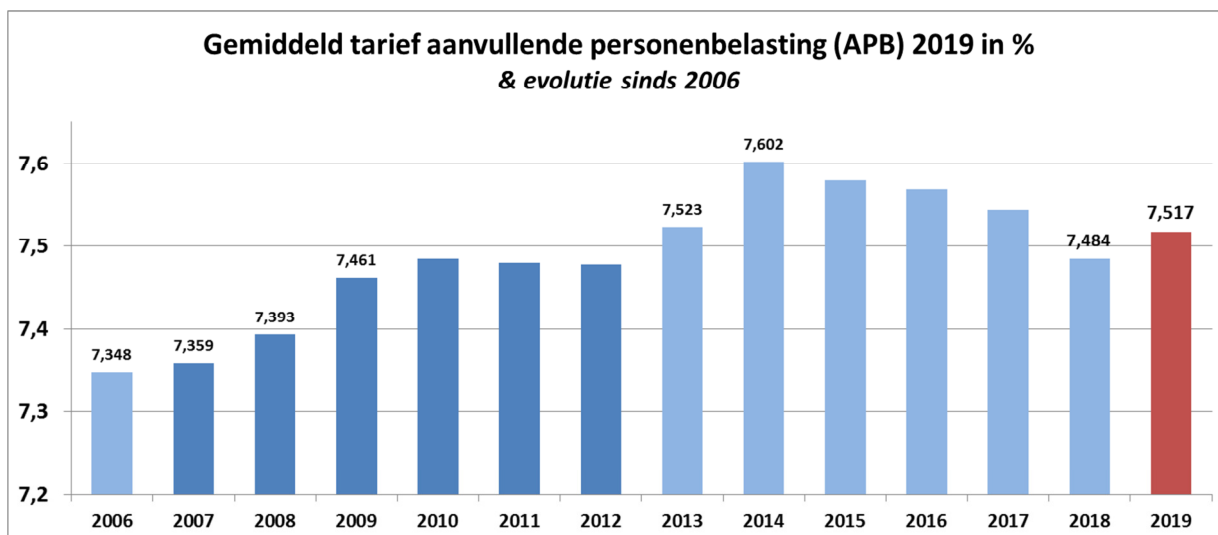
De opcentiemen op de onroerende voorheffing in Limburg zijn het hoogst in **Maaseik, Borgloon, Gingelom, Maasmechelen, Heers en Kortesseem**, met opcentiemen die boven de 1000 liggen. Opvallend is dat Maaseik, dat zich in 2018 nog op dezelfde hoogte bevond als de andere gemeenten met de hoogste tarieven, zich dit jaar helemaal bovenaan het lijstje met de slechtste leerlingen plaatst met een stijging van 83 opcentiemen.

OPCENTIEMEN OV			
		minder dan 750	
	LAAGSTE	OV	APB
1.	Hamont-Achel	627	6
2.	As	630	7,5
3.	Hechtel-Eksel	693	8
4.	Herstappe	723	5
5.	Pelt	741	6
		meer dan 1000	
	HOOGSTE	OV	APB
1.	MAASEIK	1122	8,5
2	Borgloon	1039	7,5
	Gingelom	1039	8,5
	Maasmechelen	1039	8
5.	Heers	1008	8
	Kortesseem	1008	8,2

Hamont-Achel daarentegen slaagt er al jaren in het laagste tarief te hanteren. De nieuwe gemeente Pelt sluit zich al meteen aan bij het top 5-lijstje van gemeenten waar de bedrijven genieten van de laagste opcentiemen. 21 Limburgse gemeenten zitten met hun OOV boven het Limburgse gemiddelde van 879.

Aanvullende personenbelasting (APB)

Gemiddeld bedraagt de **aanvullende personenbelasting** in 2019 in Limburg **7,52%**. In 2018 bedroeg het gemiddelde nog 7,48%. Een kleine stijging, die in feite te wijten is aan de verdeling over 42 i.p.v. 44 gemeenten. Het tarief in Maaseik stijgt met 0.5%. Pelt (-1% t.o.v. Neerpelt, status quo t.o.v. Overpelt) en Tongeren (-0.6%) maken een tegengestelde beweging en kiezen voor een daling. Op vlak van personenbelasting torent het Limburgse gemiddelde al jarenlang uit boven dit van Vlaanderen. Met de stijging tot 7.52% **wordt de kloof met Vlaanderen (7,21%, cijfer 2018) nog groter.**

Opmerkelijk: daar waar de opcentiemen gedurende de vorige legislatuur merkelijk hoger waren dan aan de start ervan, daalde de personenbelasting in 2018 wel tot onder het tarief van 2013. Dat de gemeenten die in 2019 kiezen voor een belastingverlaging dat enkel realiseren bij de personenbelasting, bevestigt deze trend. **De gemeenten opteren sneller voor een daling van de personenbelasting dan voor een daling van de opcentiemen.**

Spreiding aanvullende personenbelasting Limburgse gemeenten 2019

5%	Herstappe
5,1 – 6,0%	Hamont-Achel, Kinrooi, Lommel en Pelt
6,1 – 7,0%	Alken, Genk, Ham, Herk-de-Stad, Lanaken, Lummen, Oudsbergen en Tessenderlo
7,1 – 8,0%	As, Beringen, Bocholt, Bree, Diepenbeek, Dilsen-Stokkem, Gingelom, Halen, Hasselt, Hechtel-Eksel, Heers, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Leopoldsburg, Nieuwerkerken, Peer, Riemst, Sint-Truiden, Tongeren , Voeren, Wellen, Zonhoven en Zutendaal
8,1 – 9,0%	Bilzen, Borgloon, Hoeselt, Kortesseem, Maaseik en Maasmechelen

De **hoogste** Limburgse aanslagvoet (8,5%) vinden we nog steeds in **Borgloon, Hoeselt en Kortesseem**. **Maaseik** klimt in 2019 tot hetzelfde tarief en **Maasmechelen** vervolledigt de top 5 met 8.2%. **Tongeren** verdwijnt daaruit dankzij een daling van het tarief van 8.5% naar 7.9%.

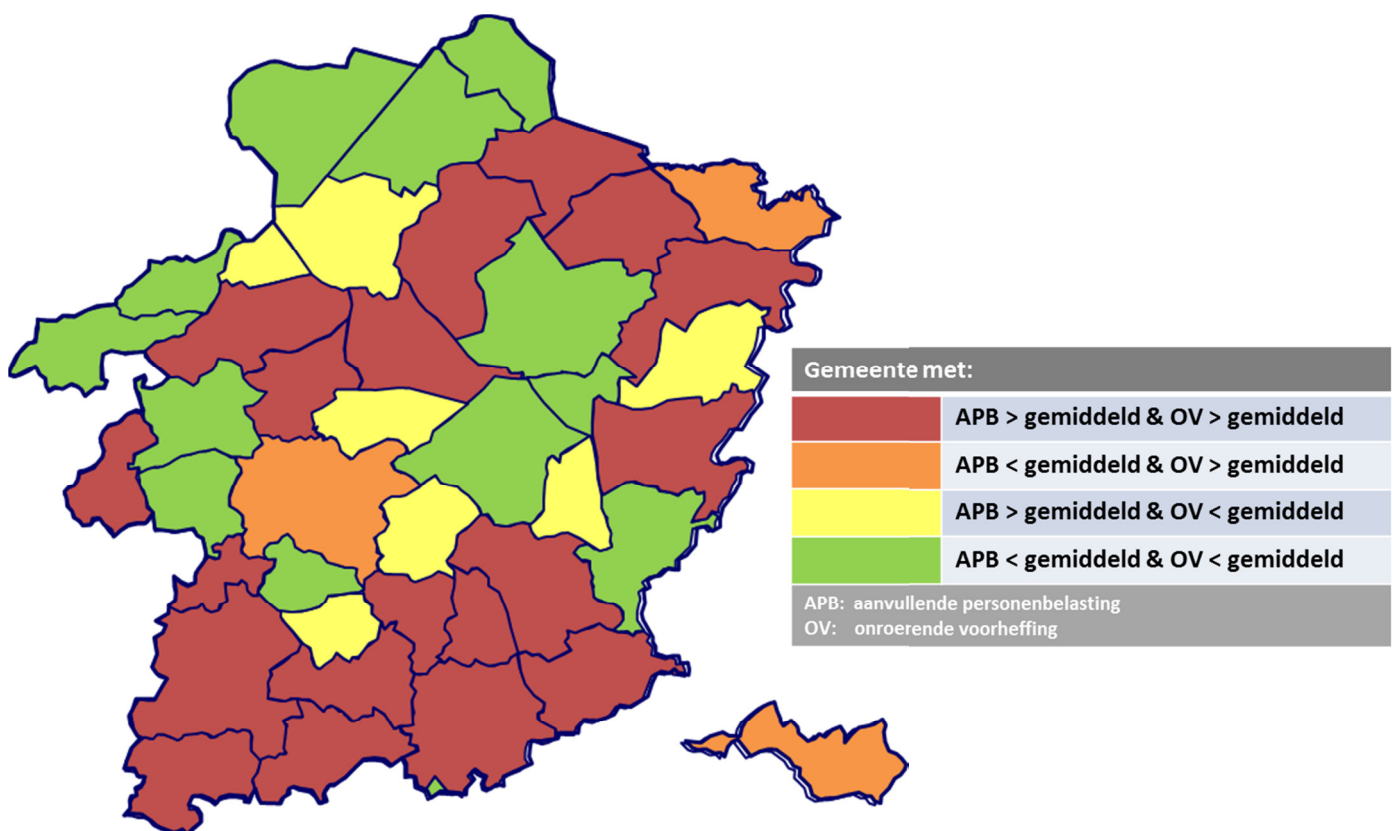
AANVULLENDE PERSONENBELASTING (APB)			
6% of minder			
	LAAGSTE	APB	OV
1.	Herstappe	5	723
2.	Hamont-Achel	6	627
	Kinrooi	6	850
	Lommel	6	819
	Pelt	6	741
meer dan 8%			
	HOOGSTE	APB	OV
1.	Borgloon	8,5	1039
	Hoeselt	8,5	913
	Kortesseem	8,5	1008
	Maaseik	8,5	1122
5.	Maasmechelen	8,2	1039
6.	Bilzen	8,1	913

Naast **Herstappe** (5%), hanteren de Noord-Limburgse gemeenten **Hamont-Achel, Kinrooi, Lommel, Pelt** de **laagste** aanslagvoet (6%). 25 Limburgse gemeenten zitten met hun APB boven het Limburgse gemiddelde van 7,51%.

Een eervolle vermelding voor **Pelt**. Zij nestelt zich als nieuwe gemeente meteen in de top 6 van de gemeenten met de laagste personenbelasting, dankzij een daling van het tarief. Pelt koos voor het laagste tarief van beide fusiegemeenten (7% in Neerpelt en 6% in Overpelt in 2018).

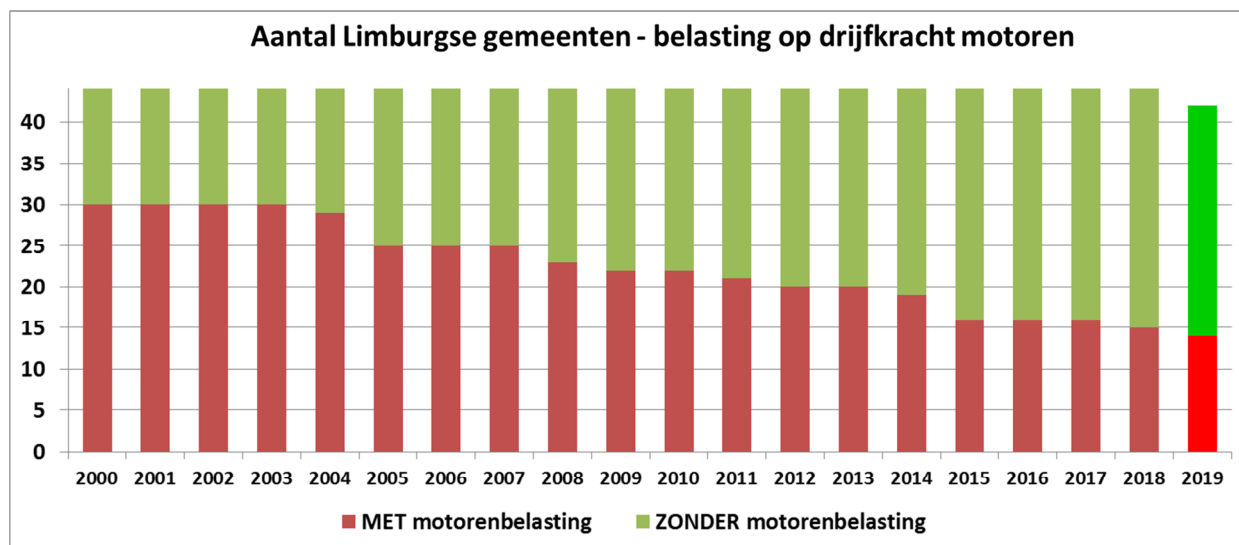
Waar ligt de lokale belastingdruk in Limburg het hoogst (combinatie OV en APB)?

In vergelijking met het Limburgs gemiddelde, liggen in **13 gemeenten** zowel de opcentiemen op de onroerende voorheffing als de aanvullende personenbelasting lager (groen). In **19 Limburgse gemeenten** liggen beide belastingen daarentegen hoger (rood). Daarnaast zijn er nog 9 gemeenten met een meer gevarieerd beeld: in 7 gemeenten (geel) ligt de APB hoger maar de opcentiemen lager dan gemiddeld en in slechts 3 gemeenten zien we het omgekeerde beeld (oranje). Opvallend hierbij is dat vooral het zuiden van de provincie donkerrood kleurt en dus gemiddeld hogere belastingen betaalt.

Belasting op de drijfkracht van motoren

Gestaag maar zeker brokkelt de belasting op drijfkracht van motoren verder af. Waren er in het jaar 2000 nog 30 Limburgse gemeenten met deze belasting, dan zijn er dat in 2019 nog 14. Na Meeuwen-Gruitrode in 2018, gaat ook **Kinrooi** in 2019 overstag en **schaff** **het deze archaïsche belasting af**. Bovendien geven enkele gemeenten, waaronder Heusden-Zolder, Maaseik en Pelt te kennen te willen nadenken over een alternatieve heffing die een eerlijke verdeling nastreeft. Nog anderen kiezen voor een tussenweg. Zo geeft **Gingelom** sinds 2017 een **vrijstelling** voor de **eerste 10 KW**. **Lommel, Lummen en Tessenderlo** voorzien dan weer een **vrijstelling voor nieuwe bedrijven** voor de eerste 5 jaren.

Hoopvolle signalen, maar toch ook enkele **kritische kanttekeningen**. Zo is het wat Pelt betreft belangrijk te vermelden dat het vroegere Overpelt reeds het huidige tarief van 16.5 euro/kW hanteerde, maar dat in **Neerpelt** deze belasting niet werd geïnd. Meeuwen-Gruitrode schafte daarentegen de drijfkrachtbelasting met het oog op de fusie tot Oudsbergen vorig jaar al af, Opglabbeek deed dit al in 2008.

Tarieven belasting op drijfkracht van motoren Limburgse gemeenten 2019

Drijfkracht tarief 2019 (€/kW)	Gemeente
0,00	Alken, As, Bilzen, Bocholt, Borgloon, Bree, Diepenbeek, Dilsen-Stokkem, Genk, Ham, Hamont-Achel, Hasselt, Hechtel-Eksel, Heers, Herk-de-Stad, Herstappe, Hoeselt, Houthalen-Helchteren, Kinrooi , Kortesseem, Lanaken, Leopoldsburg, Oudsbergen , Nieuwerkerken, Peer, Riemst, Tongeren en Voeren
8,70	Maaseik
9,92	Wellen
10,00	Lummen** en Zutendaal
11,00	Halen
12,50	Zonhoven
15,00	Gingelom* en Sint-Truiden
16,50	Lommel** en Pelt
22,00	Beringen
24,20	Maasmechelen
24,70	Tessenderlo**
31,25	Heusden-Zolder
*vrijstelling eerste 10 KW **vrijstelling voor nieuwe bedrijven	

De verschillen in de gehanteerde tarieven blijven daarenboven groot. Het **laagste** tarief (8,70 euro/kW) vinden we in **Maaseik. Uitschieter is Heusden-Zolder** dat vier jaar geleden nog een stijging van 25% tot 31,25 euro/kW doorvoerde. Door een jaarlijkse indexatie stijgt het tarief in **Maasmechelen** al voor de vierde maal op rij, tot 24.2 euro/kW. Dit resulteert in een stijging van het **gemiddelde tarief van 15.68 naar 16.2 euro/kW**.

VKW Limburg stelt al jaren de problematiek van de belasting drijfkracht op motoren aan de kaak. Niet alleen is de belasting archaïsch, het schrikt ook potentiële nieuwe productiebedrijven af. De inning ervan vergt bovendien heel wat administratieve rompslomp, die vaak niet in verhouding staat tot de opbrengsten ervan.

Fiscale vrijstellingen en premies als stimulans voor bedrijven

Aan de andere kant dient ook gezegd dat sommige gemeenten een **pluim verdienen** omwille van de **fiscale vrijstellingen of premies** die zij hanteren om **ondernemerschap en bedrijvigheid in hun gemeente te stimuleren en extra werkgelegenheid aan te moedigen**. In de vorige legislatuur lieten vooral Genk en Lanaken zich opmerken.

Lanaken engageert zich om, net als de voorbije jaren, ook in 2019 onder bepaalde voorwaarden vrijstellingen te geven voor nieuwe bedrijven of bedrijven die een uitbreiding realiseren. Concreet gaat het om een teruggave van het gemeentelijk gedeelte van de opcentiemen gedurende 5 jaren voor nieuwe bedrijven. Bestaande bedrijven die in deze gemeente uitbreiden, krijgen de verhoging van de opcentiemen op de onroerende voorheffing integraal terugbetaald. Daarnaast realiseert deze gemeente ook een aanwervingspremie van 1000 euro/VTE indien er bijkomende tewerkstelling mee gepaard gaat. Ook de starters in het centrum kunnen genieten van een starterspremie.

Andere gemeenten stimuleren dan weer de bedrijvigheid in het centrum. Zo voorziet **Beringen** een subsidie van de vzw Centrummanagement.

Pionier in het geven van stimulansen was echter **Genk**, met de teruggave van de opcentiemen in functie van de realisatie van bijkomende tewerkstelling en de aanwervingsbonus, die Lanaken inspireerde tot de aanwervingspremie. Dit reglement liep echter af in 2018. Het is echter nog onduidelijk of de nieuwe bestuursploeg een verderzetting of eventuele nieuwe ondersteuningsmaatregelen beoogt.

Laat dit in ieder geval een oproep zijn aan alle Limburgse gemeenten om oog te hebben voor dergelijke vrijstellingen of premies. Als gemeente geef je zo immers niet alleen een blijk van appreciatie aan de bestaande bedrijven, maar ontvang je ook potentiële investeerders langs de grote poort.

Bijlage: overzichtstabel 2019

Gemeente	Opcentiemen op de OV aanslagvoet 2019	Aanvullende belasting op de personenbelasting 2019	Drijfkracht op motoren € / KW
Alken	850	7	nvt
As	630	7,5	nvt
Beringen	913	7,9	22
Bilzen	913	8,1	nvt
Bocholt	976	8	nvt
Borgloon	1039	8,5	nvt
Bree	944	8	nvt
Diepenbeek	875	8	nvt
Dilsen-Stokkem	810	8	nvt
Genk	850	7	nvt
Gingelom	1039	8	(b) 15
Halen	945	8	11
Ham	819	7	nvt
Hamont-Achel	627	6	nvt
Hasselt	941	7,5	nvt
Hechtel-Eksel	693	8	nvt
Heers	1008	7,5	nvt
Herk-de-Stad	756	7	nvt
Herstappe	723	5	nvt
Heusden-Zolder	882	8	(c) 31,25
Hoeselt	913	8,5	nvt
Houthalen-Helchteren	929	8	nvt
Kinrooi	890	6	nvt
Kortesseem	1008	8,5	nvt
Lanaken	756	6,9	nvt
Leopoldsburg	850	8	nvt
Lommel	819	6	(a) 16,5
Lummen	834	6,7	(a) 10
Maaseik	(+83) 1122	(+0,5) 8,5	(c) 8,7
Maasmechelen	1039	8,2	(+0,7) 24,2
Nieuwerkerken	945	7,7	nvt
Oudsbergen	838	6,5	nvt
Peer	975	8	nvt
Pelt	741	(-1 Neerpelt; sq Overpelt) 6	(c) 16,5
Riemst	882	8	nvt
Sint-Truiden	945	8	15
Tessenderlo	850	7	(a) 24,7
Tongeren	(+113) 900	(-0,6) 7,9	nvt
Voeren	945	7,5	nvt
Wellen	850	7,8	9,92
Zonhoven	850	8	12,5
Zutendaal	788	8	10
Gemiddelde	879	7,52	16,2
Aantal gemeenten			14
(a): vrijstelling nieuwe bedrijven			
(b): vrijstelling eerste 10 kW			
(c): intentie om belasting af te schaffen			